

# Konya'da 1991-2000 yılları arasındaki adli ölümlerin değerlendirilmesi

Gürsel GÜNAYDIN\*, Şerafettin DEMİRCİ\*, Tahir Kemal ŞAHİN\*\*

\* Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalı,

\*\* Selçuk Üniversitesi Meram Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, KONYA

## ÖZET

*Bu tanımlayıcı çalışmada, 1991-2000 yılları arasında Konya'daki adli ölümlerin demografik özelliklerinin, ölüm sebeplerinin ve orijinlerinin belirlenmesi amaçlandı. Ölü muayene ve otopsi yapılan toplam 4281 olgu değerlendirmeye alındı. Olguların yaz aylarında yoğunlaştığı görüldü. Adli ölümlerde erkek/kadın oranı 3,32/1 bulundu. Olgular 20-29 yaşlarında yoğunlaşmaktaydı. Ölümlerin orijinlerine göre dağılımına bakıldığında, kaza ölümlerinin % 75,3 ile ilk sırayı aldığı, bunu % 8,0 ile cinayetlerin, % 5,9 ile intiharların izlediği görüldü. Trafik kazasına bağlı ölümlerin, tüm olguların %53,5'ini oluşturduğu, kaza orijinli ölümlerin içinde ise % 71,1'lik bir oranı kapsadığı saptandı. Olguların % 69,5'inde ölüm sebebi künt travma iken, bunu % 6,8 ile hastalığa bağlı ölümler, % 5,8 ile asfiksili ölümler izlemekteydi. Ölüm orijin ve sebeplerinin yaş ve cinsiyete göre farklı dağılımlar gösterdiği sonucuna varıldı.*

**Anahtar Kelimeler:** Otopsi, adli olgu, adli ölüm.

## SUMMARY

### **Evaluation of medicolegal deaths between 1991 and 2000 in Konya justice**

*In this descriptive study, determining the demographic features, death causes and death origins of medicolegal deaths which were occurred between the years of 1991 and 2000 in Konya was aimed. Totally 4281 death cases to whom forensic examination and autopsy were performed were taken for evaluation. It was observed that death cases were more dense in summer months. Male / female ratio was 3.32/ 1 in forensic deaths. The cases were cumulated between the ages of 20 and 29. Deaths due to accidents was the main death origin with 75.3 % and it was followed by homicides (8.0 %) and suicides (5.9 %). It was stated that the ratio of the deaths due to traffic accidents was 53.5 % of the total deaths and was 71.1 % of the accident originated deaths. The cause of death in 69.5 % of the cases was blunt trauma and it was followed by pathological deaths with 6.8 % and asphyxic deaths with 5.8 %. It was concluded that causes and origins of the deaths were varied by gender and age differences.*

**Key Words:** Autopsy, forensic, medicolegal deaths

Kaza, intihar veya cinayet orijinli ölümlerde olduğu gibi dışardan bir etki ile meydana gelen ölümlere "zorlamalı ölümler" denmektedir (1). Ölüm sonucunun ortaya çıkmasında bu etkilerden birinin ya da birkaçının bulunma olasılığının varlığında ise "şüpheli ölüm" söz konusudur (2). Zorlamalı veya şüpheli ölüm olgularının tamamında ceset üzerinde adli incelemeler yapılması yasal bir zorunluluktur ve bu inceleme işlemleri Cumhuriyet savcıları tarafından yürütülür. Ceset üzerinde yapılacak incelemelerle bir yandan ölenin kimliğinin, ölüm sebebinin, ölüm

zamanının ve ölümü kolaylaştıracak bir başka etkinin olup olmadığının kesin olarak belirlenmesi amaçlanırken, diğer yandan ölümün öncesindeki ve sonrasındaki sürecin ve bir suçlu varsa onun kimliğinin belirlenmesine yarayacak tıbbi ve adli delillerin elde edilmesi amaçlanır. Ayrıca, cesetteki bulguların bir süre sonra kaybolacağı veya bozulacağı bilindiğinden, olayın özelliğine göre sonradan gündeme gelebilecek iddiaların gerçekliğinin belirlenmesine yarayacak tıbbi ve adli bulgular da araştırılır (2,3). Cesette tüm bu araştırmaların yapılması,

Haberleşme Adresi: **Dr. Gürsel GÜNAYDIN**, S.Ü. Meram Tıp Fakültesi Adli Anabilim Dalı, KONYA

Geliş Tarihi : 01.05.2002

Yayına Kabul Tarihi : 27.05.2002

delillerin elde edilip yorumlanması ve saklanması teknoloji, bilgi, beceri ve tecrübenin yanı sıra, uyumlu bir çalışmayı da gerektirmektedir (4,5).

Adli ölümler, özellikle kaza orijinli olanlar önlenebilir ölümlerdir. Tamamen önlenmesi mümkün olmasa bile, alınacak tedbirlerle sayısal bir azalma sağlanabilir. Adli ölümlerin sayıca azalmasını sağlamak için alınması gereken koruyucu tedbirlerin belirlenmesi, ancak sebep-sonuç ilişkisini ortaya çıkaracak analitik araştırmalarla mümkün olabilecektir. Bu çalışmada, gelecekte yapılacak bu tip analitik araştırmalara başlangıç noktası oluşturmak üzere demografik dağılım, ölüm orijini ve ölüm sebeplerine göre farklılıkların ortaya konulması ve genel bir veri tabanı oluşturulması amaçlanmıştır.

### GEREÇ ve YÖNTEM

Tanımlayıcı tipteki bu çalışmada, Konya Cumhuriyet Başsavcılığı arşivindeki 1991-2000 yıllarına ait 4281 adli ölüm muayene ve otopsi tutanağı incelendi. Olguların yıllara ve aylara dağılımı yapıldı, cinsiyet ve yaşa bağlı olarak ölüm orijini ve ölüm nedeni değişimleri araştırıldı. Çalışmaya tüm yaşlar dahil edildiği için olgular 10'arlı yaş gruplarına ayrılarak incelendi. Ölümler, orijinleri yönünden kaza, cinayet, intihar, doğal ve belirlenemeyenler şeklinde, ölüm nedenleri yönünden ise, künt travma, asfiksi, zehirlenme, alet yaraları, yanık ve elektrik çarpması, ateşli silah mermi çekirdeği yarası, av tüfeği yarası, hastalığa bağlı ölümler ve nedeni belirlenemeyenler olmak üzere gruplandırıldı. Ölüm orijininin belirlenmesinde, ceset üzerinde yapılan tıbbi incelemelerin bitimi anına kadar ulaşan kriminal bilgiler ve tıbbi bulgular kullanıldı. Başlangıçta herhangi bir nedenle adli olgu olarak değerlendirilerek adli otopsi uygulandığı halde, ölüm nedeninin bir hastalığa bağlı olduğunun ve ölümün ortaya çıkmasında bir dış etkinin rol almadığının belirlendiği olgular doğal ölüm grubuna

alındı. Çalışmada otopsi bitiminden sonraki adli süreç değerlendirilmediğinden, ölüm orijini tespitinin daha sonraki adli sürece bırakıldığı olgular orijini bilinmeyenler grubuna alındı. Olguların büyük bölümünü oluşturması nedeniyle, trafik kazasına bağlı ölümler aylara ve cinsiyete göre ayrıca değerlendirildi. Çocuk yaş grubundaki olgular, bu grubun ölüm sebep ve orijinlerinin erişkinlere göre değişiklikler içerebileceği düşünülerek bebeklik çağı, süt çocuğu, oyun çocuğu, okul çocuğu ve adölesan olarak homojen olmayan yaş gruplarına ayrılarak ayrıca değerlendirildi.

Elde edilen veriler bilgisayar ortamında değerlendirilerek tablo ve grafikler yardımıyla yansıtıldı, sonuçlar benzer çalışmalarla karşılaştırıldı.

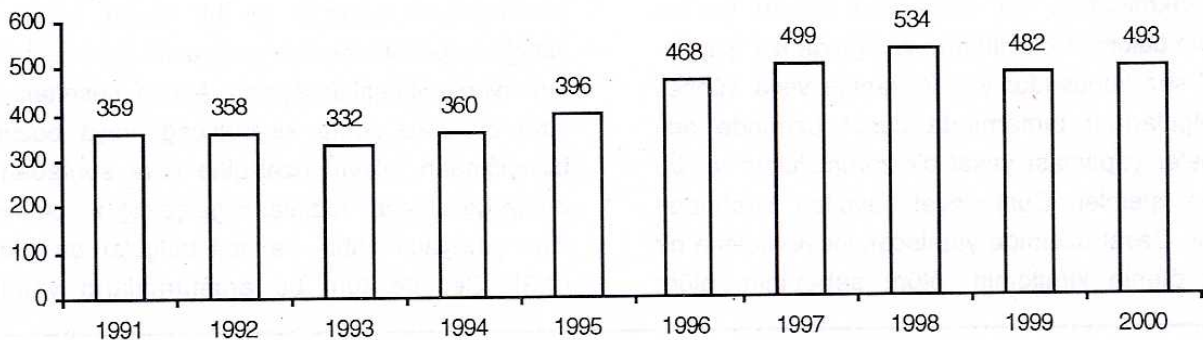
### BULGULAR

1991-2000 yılları arasında 4281 adli ölüm olduğu tespit edildi. Yıllık ortalama adli ölüm sayısının 428 olduğu, en az ölümün 332 ile 1993 yılında, en çok ölümün ise 534 ile 1998 yılında olduğu görüldü (Şekil 1). Olguların sıcak aylarda yoğunlaştığı, adli ölümlerin en sık % 12 ile Ağustos ayında görüldüğü, bunu % 11 ile, Temmuzun izlediği, Ocak ayında ise % 5,3 ile en az seviyeye ulaştığı saptandı (Şekil 2).

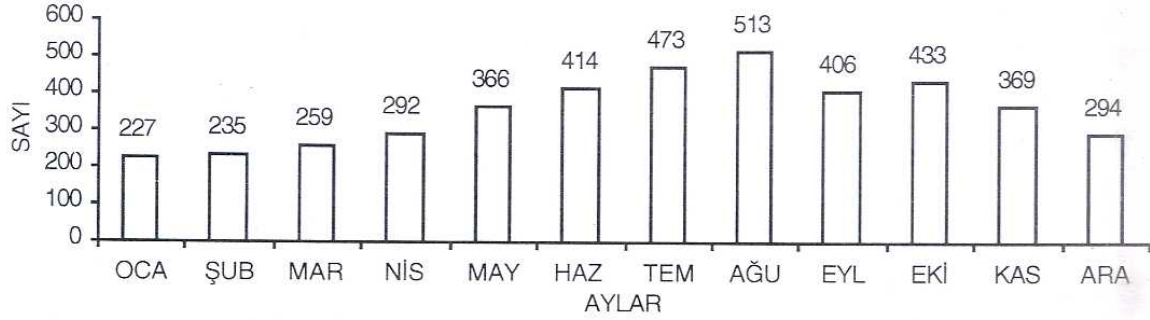
Olguların 3289 (% 76,8)'unun erkek, 992 (% 23,3)'sinin kadın olduğu bulundu. Erkek/kadın oranı 3,32 olarak hesaplandı.

Olguların yaş gruplarına dağılımında ölümlerin en çok 20-29 yaşlarda olduğu, erkek/kadın oranının 20-69 yaşlarda ortalamanın üzerinde olduğu, ileri yaşlarda azaldığı, 0-9 yaş grubunda ise 1,77 ile en düşük seviyeye indiği bulundu (Tablo 1).

Ölüm orijinlerinde kazaların % 75,3 ile ilk sırayı aldığı, çocuklarda bu oranın % 84,1'e ulaştığı, cinayetlerin % 8,0 ile ikinci sırada olduğu ancak kadınlarda % 5,2'ye, çocuklarda % 4,2'ye düştüğü, doğal ölümlerin % 6,4 ile üçüncü sırayı aldığı ancak çocuklarda % 3,7 ile son sıraya düştüğü, intiharların



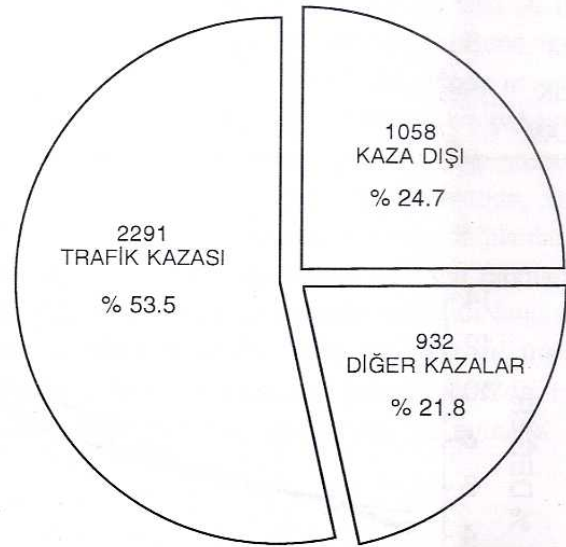
Şekil 1. Olguların yıllara dağılımı.



Şekil 2. Olguların aylara dağılımı.

Tablo 1. Olguların yaş gruplarına göre dağılımı ve yaşa göre erkek/kadın oranları.

YAŞ GRUPLARI	SAYI	%	E/K
0-9	617	14,4	1,77
10-19	587	13,7	3,02
20-29	740	17,3	4,10
30-39	681	15,9	4,49
40-49	594	13,9	4,40
50-59	402	9,4	3,90
60-69	388	9,1	3,51
70-79	173	4,0	2,68
80-89	81	1,9	2,38
90-99	18	0,4	2,6
TOPLAM	4281	100,0	3,32



Şekil 3. Trafik kazaları, diğer kaza ve kaza dışı ölümlerin oranı

Tablo 2. Olguların ölüm orijinlerine göre dağılımı, cinsiyet ve yaşa göre değişimleri.

ORJİN	TÜM OLGULAR		CINSİYETE GÖRE		YAŞA GÖRE	
	SAYI	%	E%	K%	ERİŞKİN %	ÇOCUK %
KAZA	3223	75,3	76,4	71,0	72,2	84,1
CİNAYET	342	8,0	8,7	5,2	9,4	4,2
DOĞAL	276	6,4	6,1	7,6	7,3	3,7
INTİHAR	251	5,9	4,7	11,1	6,7	3,9
BİLİNMEYEN	189	4,4	4,1	5,1	4,4	4,2
TOPLAM	4281	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

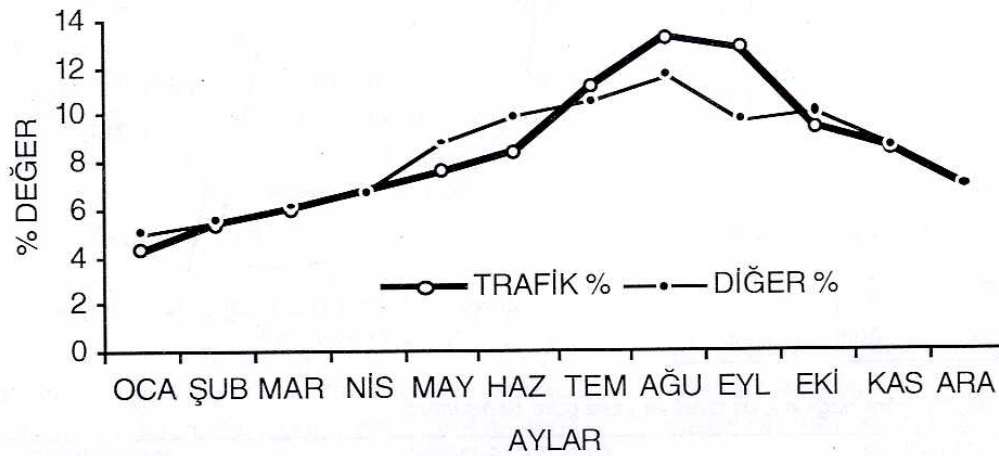
ise toplam erkeklerde % 4,7, çocuklarda % 3,9 ile son sırayı aldığı, kadınlarda ise % 11,1 ile ikinci sıraya çıktığı, olguların % 4,4'ünde orijin tespiti yapılamadığı belirlendi (Tablo 2). Olguların 2291'ini (%53,5) trafik kazasına bağlı ölümlerin oluşturduğu (Şekil 3), kaza orijinli ölümlerinin içinde trafik kazalarına bağlı ölümlerin % 71,1'lik bir oranı kapsadığı saptandı. Trafik kazalarına bağlı ölümlerde erkek/kadın oranının 3,51/1 olduğu saptandı. Tüm olguların aylara

dağılımına benzer şekilde trafik kazalarına bağlı ölümlerin de sıcak aylarda arttığı, Temmuz, Ağustos ve Eylüldeki artışın diğer ölümlere olgulara oranla daha belirgin olduğu görüldü (Tablo 3, Şekil 4).

Ölüm sebeplerine göre dağılımda künt travmaların % 69,5 ile ilk sırayı aldığı, bunu % 6,8 ile Hastalığa bağlı ölümlerin, % 5,8 ile asfiksilerin, % 4,3 ile zehirlenmelerin, % 3,6 ile ateşli silah mermi çekirdeği yaralanmalarının % 3,2 ile alet yaralarının,

**Tablo 3.** Trafik kazası ölümlerinin aylara dağılımı ve erkek/kadın oranları.

AYLAR	SAYI	%	ERKEK	KADIN	E/K
OCAK	96	4,1	72	24	3,00
ŞUBAT	124	5,4	92	32	2,88
MART	135	5,8	105	30	3,50
NİSAN	153	6,6	107	46	2,37
MAYIS	175	7,6	128	47	2,72
HAZİRAN	190	8,2	148	42	3,52
TEMMUZ	254	11	204	50	4,08
AĞUSTOS	303	13,1	255	48	5,31
EYLÜL	296	12,8	241	55	4,38
EKİM	222	9,6	165	57	2,89
KASIM	206	8,9	162	44	3,68
ARALIK	161	7,0	123	38	3,24
TOPLAM	2315	100,0	1802	513	3,51



**Şekil 4.** Trafik kazalarına bağlı ölümler ile diğer ölümlerin aylara dağılımlarının karşılaştırılması.

**Tablo 4.** Olguların ölüm sebeplerine göre dağılımı ve cinsiyet ve yaşa göre değişimleri.

ÖLÜM SEBEBİ	TOPLAM		YAŞA GÖRE		CİNSE GÖRE	
	SAYI	%	ÇOCUK %	ERİŞKİN %	E %	K %
KÜNT TRAVMA	2976	69,5	71,8	68,8	70,9	64,9
HASTALIK	291	6,8	3,5	7,9	6,7	7,3
ASFİKSI	247	5,8	8,6	4,8	4,8	9,0
ZEHİRLENME	184	4,3	5,2	4,0	3,6	6,7
A S M Ç	153	3,6	2,0	4,1	3,9	2,4
ALET YARALARI	135	3,2	0,8	3,9	3,6	1,5
YANIK-ELEKTRİK	96	2,2	2,9	2,0	2,2	2,5
AV TÜFEĞİ	95	2,2	2,6	2,1	2,2	2,4
BİLİNMEYEN	104	2,4	2,6	2,6	2,1	3,6
TOPLAM	4281	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

% 2,2 ile yanık ve elektrik çarpmalarının, % 2,2 ile av tüfeği yaralanmalarının izlediği, olguların %2,4'ünde ise ölüm sebebinin otopsi sonunda belirlenemediği görüldü. Genel dağılımın aksine, asfiksili ölümlerin kadınlarda % 9 ile, çocuklarda % 8,6 ile ikinci sıraya çıktığı, alet yaralanması ölümlerinin ise çocuklarda % 0,8'e düştüğü görüldü (Tablo 4).

Olguların 1058 (% 24,7)'inin 0-18 yaş grubuna girdiği görüldü. Çocuklarda erkek/kadın oranı 2,15 iken bu oranın 1 yaş altındaki olgular için 1,10'a düştüğü, 7-14 yaş grubunda ise 3,10'a çıktığı görüldü (Tablo 1). Çocuk serisi içinde 1-2 yaş grubunun ortalama 81,5 olgu ile ilk sırayı aldığı, bunu ortalama 72,7 olgu ile 15-17 yaş grubunun, ortalama 70 olgu ile 3-6 yaş grubunun, 44,1 olgu ile 7-14 yaş grubunun, ortalama 44 olgu ile 1 yaş altı grubunun izlediği saptandı (Şekil 5).

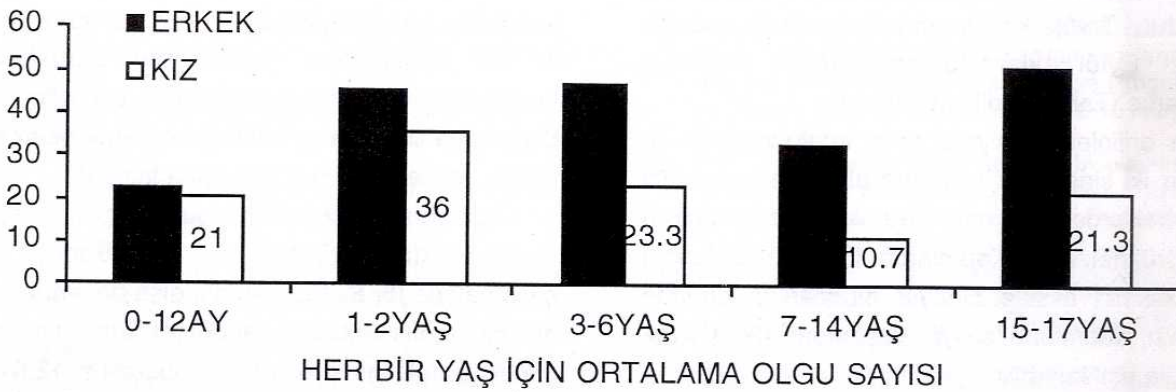
### TARTIŞMA VE SONUÇ

Konya cumhuriyet Savcılığınca son on yılda yıllık ortalama 428 adli ölüm muayenesi yapıldığı, adli ölüm olgularının mevsimlere göre sayıca belirgin değişiklikler gösterdiği, sıcak aylarda arttığı görülmektedir (Şekil 1-2). Yapılan diğer çalışmalarda (6, 7, 8) da benzer şekilde adli ölümlerde sıcak aylarda artış

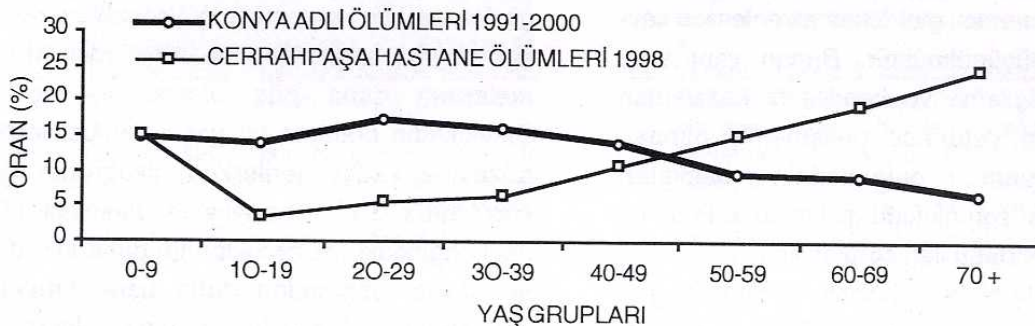
görülmekte ve havaların ısınmasıyla toplumsal yaşamda ortaya çıkan genel bir aktivite artışının adli ölüm sayısını artırdığı vurgulanmaktadır.

Olgularda erkek/kadın oranı 3,32/1 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç yapılan birçok çalışma ile uyumludur ve buna sebep olarak kadınların toplumsal yaşama katılımlarının daha az olduğu görüşü kabul görmektedir (6-17).

Olguların yaş gruplarına göre dağılımında (Tablo 1), benzer çalışmalarla uyumlu olarak 20-29 yaş grubunun ilk sırayı aldığı, bunu 30-39 yaş grubunun izlediği, görülmektedir (6-9, 15). Bu durum, yaşamın daha aktif olduğu dönemlerde bir dış etki ile ölüm riskinin artabildiğini düşündürmektedir. Buna karşın Cerrahpaşa Tıp Fakültesinde 1998 yılında meydana gelen ölümlerin dağılımını inceleyen bir çalışmada (18) ise hastane ölümlerinin 10-49 yaş grubunda belirgin derecede az olduğu görülmektedir. Bizim çalışmamızdaki ölüm olgularının yaş dağılımları ile Cerrahpaşa Tıp Fakültesindeki hastane ölümlerinin yaş dağılımları kıyaslandığında, adli ölümlerin hastane ölümlerinin tersine, özellikle aktif ve üretime katkıda bulunan yaşlarda belirgin şekilde fazla olduğu görülmektedir (Şekil 6). Dolayısıyla adli



Şekil 5. Çocuk yaş gruplarındaki her bir yaş için ortalama olgu sayısının cinsiyete göre dağılımı.



Şekil 6. Konya'daki adli ölüm olguları ile Cerrahpaşa'daki hastane ölümlerinin yaş dağılımlarındaki fark.

ölümlerin en aza indirilmesi ile bireylerin yaşamlarının korunmasının yanı sıra, ülke ekonomisindeki kayıplar da azalacaktır.

Erkek/kadın oranının yaşa bağlı değişiklik gösterdiği 20-50 yaşları arasında 4/1'i geçtiği, çocuk ve yaşlılarda azaldığı görülmektedir (Tablo 1). Bu durum, 20-50 yaşlar arasındaki erkeklerin çalışma hayatı nedeniyle sosyal aktivitelerinin daha da artması ile açıklanabilir.

Diğer birçok çalışmada olduğu gibi (6-17, 19), bu çalışmada da, tüm olguların ölüm orijininde kazaların büyük farkla (% 75,3) ilk sırada yer aldığı ve kaza ölümlerinin de yarıdan fazlasının (% 71,1) trafik kazasına bağlı olduğu, trafik kazalarına bağlı ölümlerin tüm olguların yarısından fazlasını kapsadığı görülmektedir (Şekil 3). Benzer çalışmalarla (6, 8) uyumlu olarak, diğer olgularda havaların ısınmasıyla birlikte ortaya çıkan artış Mayıs ve Haziran aylarında belirginleşmeye başlarken, trafik kazalarındaki artıştaki sıçramanın Temmuz ayına sarktığı görülmektedir (Şekil 5). Bu durumun, tatillerin en yoğun olduğu Temmuz-Eylül aylarında trafiğin de yoğunlaşmasının doğal bir sonucu olabileceği akla gelmekle birlikte, incelemeye alınan ölü muayene ve otopsi tutanaklarında genel olarak bu konuda yeterli veri yoktur. Trafik kazalarının daha fazla olduğu Temmuz- Eylül aylarında erkek/kadın oranında görülen artış (Tablo 3) dikkat çekicidir.

Ölüm orijinleri cinsiyete göre irdelendiğinde ilk sırayı her iki cinste de kazaların aldığı, ancak ikinci sırayı erkeklerde cinayetin, kadınlarda ise intiharın aldığı görülmektedir. Kadınlarda intihar ölümlerinin erkeklerdekinin aksine cinayet ölümlerinin önünde yer alması, kadınların sosyal yaşamdan daha uzak olmaları ile açıklanabilir.

Ölüm orijinleri yaş gruplarına göre incelendiğinde ise, kaza oranının çocuklarda daha da arttığı (% 84,1) görülmektedir (Tablo 2). Bu oransal artışın, çocuklara yönelik cinayetlerin daha az olması ve küçük çocuklarda intihar görülmemesi gibi rölatif etkenlerden kaynaklanabileceği düşünülmüştür. Bunun yanı sıra, çocukların riski algılama ve kendilerini kazalardan koruma yetilerinin yeterince gelişmemiş olması, kazalardan korunma önlemlerinin başkaları tarafından alınması zorunluluğu gibi faktörlerin de bu artışa katkıda bulunduğu ileri sürülebilir.

Ölüm sebebi olarak her iki cinste ve tüm yaş gruplarında künt travmalar ilk sırayı (% 69,5) alırken, ikinci sırayı erkeklerde hastalığa bağlı ölümler

(% 7,9), kadınlarda ve çocuklarda asfiksili ölümler (sırasıyla %9,0 ve % 8,6) almaktadır (Tablo 4).

Asfiksinin kadınlarda erkeklere göre daha yüksek olmasının nedenlerinden biri olarak ası intiharlarının, silah elde etme şansları daha düşük olan kadınlar tarafından daha sık tercih edilmesiyle, çocuklarda erişkinlere göre daha yüksek olmasının ise, yabancı cisim aspirasyonu, kazana-küvete-kuyuya vb. düşerek boğulma gibi kazaların çocuklarda daha sık görülmesiyle ilişkili olduğu düşünülebilir. Aynı şekilde ve muhtemelen benzer sebeplerle kadınlarda ve çocuklarda zehirlenmeler erkeklere ve erişkinlere oranla daha fazladır (Kadın=% 6,7 Çocuk= % 5,2). Buna karşın, ateşli silah mermi çekirdeği yaralanmaları erkeklerde ve erişkinlerde daha siktir (sırasıyla %3,9 ve % 4,1). Ancak, av tüfeği yaralanmalarının kadınlarda ve çocuklarda erkeklere ve erişkinlere oranla daha sık görülmesi (Kadın= %2,4 Çocuk=2,6 % Erkek= % 2,2 Erişkin= % 2,1), av tüfeklerinin yiv ve setli silahlara oranla çok daha kolay erişilebilir olmasıyla açıklanabilir.

Bu çalışmada, çocuklarda hastalık nedeni ölümlerin erişkinlere göre daha az oranda (sırasıyla % 7,3 ve % 3,7) görülmesine dayanılarak, gerçekte çocuklarda hastalığa bağlı ölümlere daha az rastlanıldığı sonucunu çıkarmak zordur. Zira çocukların (genellikle bir başkasının gözetiminde olduklarından) hastalıklarının terminal döneminde bile olsa hekime ulaştırılma şansları ve klinik tanı alarak ölüm sebeplerinin belirlenmesi oranları daha fazladır.

Olguların %24,7 (1058 olgu)'sini çocuk yaşta kişiler oluşturmaktadır (Tablo 5). Bu sonuç benzer çalışmalarla (6, 8, 19,) uyumlu olsa da, sadece otopsi uygulanmış olguların değerlendirildiği çalışmalarda çocuk yaşta kişilerin oranının İstanbul'da % 12,6 (20) ve Bursa'da % 12,8 (21) bulunduğu görülmektedir.

Bir yaşın altındaki ve ilköğretim çağındaki ölümlerde görülen göreceli sayısal azalma (Şekil 5), bu gruptaki çocukların büyükler tarafından daha yakın gözlenmesi ve korunması, süt çocukları, oyun çocukları ve genç erişkinlerin ise denetimlerinin ve korunmalarının daha güç olması ile açıklanabilir. Erkek/kadın oranının bir yaşın altındakilerde 1,10/1 düzeyine kadar gerilerken, ilköğretim çağındaki çocuklarda 3,10/1 seviyesine ulaşması (Tablo 5), okul çağındaki kız çocuklarının daha sıkı denetimde ve sosyal yaşamdan daha uzak tutulmaları ile açıklanabilir. Çocukluk çağında kaza ölümleri oranında artma görülürken, buna bağlı olarak diğer

Tablo 5. Çocuk yaştaki olguların yaş gruplarına göre dağılımı ve yaşa göre erkek/kadın oranları

ÇOCUK YAŞ GRUPLARI (Biten Yaş)	SAYI	%	ERKEK/KADIN
Bebek (0-12 ay)	44	4,2 (1,0)*	1,10
Süt Çocuğu (1-2 yaş)	163	15,4 (3,8)*	1,26
Oyun Çocuğu (3-6 yaş)	280	26,4 (6,5)*	2,01
Okul Çocuğu (7-14 yaş)	353	33,4 (8,2)*	3,10
Adölesan (15-17 yaş)	218	20,6 (5,1)*	2,41
TOPLAM	1058	100,0 (24,7)*	2,15

\* Parantez içindeki rakamlar, toplam 4281 olgu içindeki oranları göstermektedir.

ölüm orijinleri oranı azalmaktadır (Tablo 2). Çocuklarda da ölüm sebebi olarak künt travmalar ilk sırayı almakta, ancak asfiksi ve zehirlenme olgularında da bir artış görülmektedir. Çocukluk çağı ölümleri ile ilgili diğer çalışmalarda özellikle ölüm orijini ve sebebi konularında farklılıklar görülmektedir (20, 22-25). Bu durum, bölgesel farklılıklardan çok, bu çalışmaya benzer çalışmaların aksine, ağırlığını trafik kazalarının oluşturduğu otopsi yapılmayan grubun da

dahil edilmesi ile açıklanabilir.

Bu çalışmada, adli ölümlerin orijin ve sebeplerinde yaş ve cinsiyete bağlı farklılıklar olduğu, mevsimlerin adli ölümler üzerinde etkisinin bulunduğu belirlenmiştir. Özellikle ölüm sebebi, ölüm orijini ve yaş yönünden daha spesifik gruplarda yapılacak çalışmalarla dış etki ile ortaya çıkan ölümlerin azaltılması çabalarına katkı sağlanacağı kanısındayız.

## KAYNAKLAR

- Gök Ş. Adli Tıp. Filiz Kitabevi, İstanbul, 1991; 6.
- Aykaç M. Adli Tıp. Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul, 1993; 60-70.
- Polat O. Adli Tıp. Der Yayınları, İstanbul, 2000; 5-8.
- Di Maio DJ, Di Maio VJM. Forensic Pathology. CRC Press, 1993; 1-6.
- Albek E, Çakalır C. Ed. Soysal Z, Çakalır C. Adli Tıp Cilt 1. İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayınları, İstanbul, 1999; 163-4.
- Özkök MS, Katkıcı U, Özkara E. Sivas'ta 1984-1993 Yılları Arasında Adli Ölü Muayenesi Yapılan Olguların Retrospektif İncelenmesi. I. Adli Bilimler Kongresi Kongre Kitabı; 12-15 Nisan 1994; Adana. p. 230-2.
- Yılmaz A, Azmak D. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Ocak 1984-Haziran 1993 Arasında Yapılmış 197 Adli Otopsinin Değerlendirilmesi. 7. Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları; 1-5 Kasım 1993; Antalya. p. 319-26.
- Gündüz T, Eşiyok B, Akbay MÖ. Osmangazi Üniversitesi Hastanesi'nde Adli Ölümler. Göztepe Tıp Derg. 2000;15: 108-12.
- Karagöz YM, Karagöz (Demirçin) S, Atılgan M, Demircan C. Medigolegal Ölümlerin Analizi. 8. Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları; 16-20 Ekim 1995; Antalya. p. 119-24.
- Salaçin S, Gülmen MK, Çekin N, Şen F. Adana'da Kaza, Cinayet ve İntiharlarda Ölüm Nedenleri ve Rastlanma Sıklığı. 7. Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları; 1-5 Kasım 1993; Antalya. p. 327-31.
- Katkıcı U. Sivas'ta Adli Otopsiler (1990-1995): Demografik Veriler ve Otopsi Yapan Hekimin Özellikleri. II. Adli Bilimler Kongresi Kongre Programı Sözel ve Poster Bildirileri Özet Kitabı; 13-16 Mayıs 1996; Bursa. p. 65.
- Ege B, Yemişçigil A, Aktaş EÖ, Koçak A. İzmir'de 1990-1994 Yılları Arasında Otopsi Yapılan Olguların İncelenmesi. II. Adli Bilimler Kongresi Kongre Programı Sözel ve Poster Bildirileri Özet Kitabı; 13-16 Mayıs 1996; Bursa. p. 67.
- Erkol Z. Gaziantep İlinde Adli Ölü Muayenesi ve Adli Otopsi Yapılan Vakaların İncelenmesi. I. Ulusal Adli Tıp Kongresi Bilimsel Program ve Bildiri Özetleri Kitapçığı; 1-4 Kasım 1994; İstanbul. p. 28.
- Çoltu A, Durak D. Adli Otopsileri Yapılmış 141 Ateşli Silah Yaralanmasına Bağlı Ölüm Olgusunun Retrospektif İncelenmesi. Adli Tıp Dergisi 1992; 8(1-4): 49-51.
- Altun G, Azmak D, Yılmaz A, Yılmaz G. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Acil Servisine Başvuran Adli Olguların Özellikleri. Adli Tıp Bülteni 1997; 2:62-6.
- Nordrum I, Eide TJ, Jorgensen L. Medigolegal Autopsies of Violent Deaths In Northern Norway 1972-1992. Forensic Science International 1998; 92:39-48.
- Yağmur Y, Kiraz M, Kara İH. Looking At Trauma and Deaths: Diyarbakır City In Turkey. Injury 1999; 30: 111-4.
- Vehid S, Köksal S, Aran SN, Kaypmaz A, Sipahioğlu F, Özbal AN. Cerrahpaşa Tıp Fakültesinde 1998 Yılında Meydana Gelen Ölümlerin Dağılımının İncelenmesi. Cerrahpaşa Tıp Dergisi 2000; 31(1): 16-22.
- Karagöz YM, Atılgan M, Karagöz (Demirçin) S, Demircan C. Antalya'da Yapılan Adli Otopsilerin Değerlendirilmesi: 1987-1993. 8. Ulusal Adli Tıp Günleri Poster Sunuları; 16-20 Ekim 1995; Antalya. p. 149-53.
- Aksoy E, İnanıcı A, Çolak B, Polat O. Çocuk Ölümleri. I. Adli Bilimler Kongresi Kongre Kitabı; 12-15 Nisan 1994; Adana. p. 233-5.

21. Durak D. Adli Otopsi Olgularında Çocukluk Çağı Ölüm-  
lerinin Değerlendirilmesi. Uludağ Üniversitesi Tıp  
Fakültesi Dergisi 1999-2000; 26 (1-3) (1-2): 5-7.
22. Ertürk S, Ege B, Karaali H, Yemişçigil A, Hancı H. İlk  
Dekaddaki Adli Otopsi Olgularının Retrospektif İncelen-  
mesi. I. Adli Bilimler Kongresi Kongre Kitabı; 12-15  
Nisan 1994; Adana. p. 236-8.
23. Salaçin S, Alper B, Çekin N. Adana'da Fatal Sonlanan  
Çocukluk Çağı Kazalarının Yöresel Özellikleri. Adli Tıp  
Dergisi 1992; 8(1-4): 125-30.
24. Karagöz YM, Atılğan M, Karagöz (Demirçin) S, Akman  
R. Adli Çocuk Otopsileri. III. Adli Bilimler Kongresi  
Kongre Programı Sözel ve Poster Bildirileri Özet Kitabı;  
14-17 Nisan 1998; Kuşadası. p. 35.
25. Gök Ş, Kulusayın Ö, Yavuz F, Çetin G. Adli Tıp  
Açısından 0-7 Yaş Grubu Çocuk Ölümleri. Adli Tıp  
Dergisi 1989; 5(3-4): 151-6.